

SET DE MĂSURI SILVOTEHNICE PENTRU CONSERVAREA URSULUI BRUN

**C5. Elaborarea unui set de măsuri cu aplicabilitate în amenajarea pădurii
care să prevadă măsuri speciale de conducere a arboretelor favorabile
ursului în zonele critice**

BRAȘOV
septembrie 2021

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE ÎN
SILVICULTURĂ "Marin Drăcea"

RO 34638446 Str. Cloșca, Nr. 13, BRAȘOV, cod 500040 tel.: 0268 419936, fax: 0268 415338.

e-mail: icasstatiuneabv@yahoo.ro, www.icaswildlife.ro, office@icaswildlife.ro

SET MĂSURI SILVOTEHNICE

**Acțiunea C5. Elaborarea unui set de măsuri cu aplicabilitate în amenajarea
pădurii care să prevadă măsuri speciale de conducere a arboretelor
favorabile ursului în zonele critice**

Livrabil: Set de măsuri silvotehnice pentru conservarea ursului brun

Deadline livrabil: 01.06.2016

Deadline livrabil final: 01.09.2021

Perioadă derulare acțiune: 01.02.2015 – 01.09.2021

Echipă implementare activitate:

Ionuț IONESCU – expert amenajarea pădurilor
Zaharescu VLAD – expert amenajarea pădurilor
Șerban DAVIDESCU - expert amenajarea pădurilor
Gabriel LAZĂR – expert amenajarea pădurilor
Darius COJOCARIU – expert amenajarea pădurilor
Horia IUNCU - expert faună
Gheorghe PUIU - manager partener O.S. Râșnov
Cosmin DIDĂ - manager partener RPLP Kronstadt
Ovidiu IONESCU - expert faună
Cezar SPĂTARU – specialist faună
Marius SCURTU – specialist faună
Ilie POPESCU – specialist faună

Responsabil activitate: INCDS Marin Drăcea – Stațiunea Brașov

Activitate implementată de: INCDS, FC, OSR, KRT și PNB

**Brașov
01.09.2021**

Cuprins

1. Introducere.....	pag.1
2. Principii și strategii în domeniul silvic și cinegetic.....	pag.4
3. Set de măsuri silvocinegetice pentru conservarea ursului brun...pag.8	
3.1. Îmbunătățirea și diversificarea ofertei trofice favorabile hrănirii naturale a ursului.....	pag.8
3.2. Menținerea unor păduri care să ofere condiții de liniște hrană și adăpost pentru specia urs brun și pentru alte specii de faună cinegetică.....	pag.10
4. Concluzii.....	pag.13

I. Introducere

Managementul forestier în România este foarte dezvoltat și axat pe producția directă din fondul forestier a produselor principale ale pădurii și mai puțin pe conservarea speciilor de mamifere. Managementul zonelor împădurite nu include și măsuri specifice și clare despre necesitățile speciei urs brun, iar modalitățile de modificare a amenajamentului, cu prevederi noi sunt foarte dificile. Astfel că în aceste condiții se impune completarea cadrului legislativ care să prevadă realizarea amenajamentului și pe principii cinegetice în concordanță cu necesitățile speciilor protejate, mai ales în ariile naturale protejate și pentru zonele generatoare de conflicte.

Ursul brun în condiții naturale de viață, are nevoie ca habitatul speciei să ofere condiții de hrană, adăpost, liniște, reproducere și de posibilitatea de mișcare în vederea asigurării acestora. Ursul brun are nevoie de suprafețe întinse pentru mișcare, iar ne asigurarea acestor cerințe specifice se pot genera conflicte cu interesele umane.

Exploatarea pădurilor și vânătoarea sunt permise în siturile Natura 2000, deoarece sunt considerate atât activități tradiționale cât și sustenabile pe baza unui management specific integrat între sectoare. Însă aceste activități pot avea un impact negativ asupra stării de conservare a speciei urs brun și a altor specii de faună dacă nu sunt realizate pe baza unor studii și planuri de management care să ateste starea de conservare favorabilă.

Conceptul de sustenabilitate se referă la exploatarea unei resurse naturale în așa fel încât să nu afecteze semnificativ capacitatea acesteia de a asigura continuitatea funcțiilor și serviciilor pe termen lung.

În silvicultură, operaționalizarea conceptului se face prin decizii legate de stabilirea a cât, de unde, când și cum se recoltează masa lemnoasă dintr-o unitate de suprafață într-o perioadă de timp precum și de aplicarea lucrărilor de îngrijire și de conservare care nu vizează recolta de masă lemnoasă, pentru asigurarea permanenței “funcțiilor ecologice, economice și sociale” ale pădurii.

În cinegetică conceptul de sustenabilitate se face prin decizii de stabilire a nivelului cotelor de intervenție asupra speciilor prin vânătoare sau capturare animale vii, în funcție de efectivele optime, densități, migrații sezoniere și conflictele cu activitățile umane.

Procesul prin care se analizează elemente caracteristice arboretelor și se stabilesc deciziile operaționale este amenajarea pădurii. Așa cum este definită, “amenajarea pădurilor reprezintă ansamblul de preocupări și măsuri menite să asigure aducerea și păstrarea pădurilor în stare corespunzătoare din punctul de vedere al funcțiilor ecologice, economice și sociale pe care acestea le îndeplinesc.

Procesul prin care evaluează populațiile de specii de faună cinegetică și prin care se stabilesc deciziile de operaționale se numește gospodărirea fondului cinegetic, care are la bază studiile de amenajare a fondurilor cinegetice și planurile de management ale fondurilor cinegetice.

Procesul prin care se analizează activitățile din cadrul siturilor Natura 2000 se numește conservarea biodiversității, care se realizează pe baza planurilor de management ale siturilor Natura 2000.

Rețeaua Natura 2000 este o rețea europeană de zone naturale protejate care cuprinde un eșantion reprezentativ de specii sălbatice și habitate naturale de interes comunitar. A fost

constituită nu doar pentru protejarea naturii, ci și pentru menținerea acestor bogății naturale pe termen lung, pentru a asigura resursele necesare dezvoltării socio-economice.

La definirea acestor situri nu s-a plecat de la ideea unei protecții stricte, care să interzică activitatea umană. Dimpotrivă, în numeroase situri Natura 2000 activitățile umane de gospodărire a resurselor naturale pot și au continuat. În multe cazuri supraviețuirea până în prezent a habitatelor și a speciilor din siturile Natura 2000 se datorează în special tehnicilor tradiționale, care au contribuit la gospodărirea durabilă a pădurilor, faunei, pășunilor sau fânețelor.

La nivel de strategie națională, desemnarea siturilor Natura 2000 și gestionarea acestora astfel încât să se atingă obiectivele de conservare sunt asumate de statul român. Este important ca strategiile și normele cinegetice, silvice și de protecția mediului să fie congruente și să se elimine zonele nereglementate sau contradictorii la nivel tehnic și să se armonizeze procedurile de avizare ale planurilor de management (planuri de management cinegetic, planuri de management ale siturilor Natura 2000, amenajamentele silvice și amenajamentele silvopastorale).

Normele tehnice actuale nu prevăd măsuri care să asigure o gestionare a fondului forestier din situri Natura 2000 ca ecosisteme viabile, care să asigure condiții prielnice pentru o stare de conservare favorabilă a speciei urs brun. În acest sens, prin proiectul LIFE FOR BEAR se propune un set de măsuri silvotehnice pentru conservarea ursului brun, care să fie integrate în normele tehnice silvice.

La nivel strategic, legislația de bază care reglementează gestionarea resurselor cinegetice și stabilește responsabilități pentru factorii implicați, este centrată în jurul Legii nr. 407/2006 – Legea vânătorii, cu completările și modificările ulterioare și a Legii ariilor protejate, cu completările și modificările ulterioare. Disputate în numeroase momente, aceste două legi cadru, sunt contestate însă, fie de autoritățile naționale și județene (care doresc limitarea restricțiilor impuse de existența unor arii protejate sau specii/habitate de interes conservativ), fie de către custozi și administratori ai ariilor protejate, asociații neguvernamentale și profesionale (care reclamă necesitatea amendării legislației și impunerea unor schimbări care să ducă la stoparea pierderii de biodiversitate).

Generate pentru consolidarea unor direcții de acțiune strategică la nivel național, câteva documente oficiale însoțesc sistemul legislativ, fără a avea însă un efect sinergic pozitiv asupra resursei cinegetice naționale: Strategia Națională în Domeniul Cinegetic, Strategia de Dezvoltare a Fondului Forestier Național, Strategia Națională de Conservare a Biodiversității, Planul Național de Dezvoltare Rurală, Strategia Națională Agricolă.

Actorii principali, responsabili pentru coordonarea și implementarea la nivel național al acestor pachete legislative și strategii naționale sunt în general influențați de o subfinanțare acută a domeniilor mediu/biodiversitate/arii protejate, dar și de presiuni firești pentru asigurarea accesului la resurse și spațiu pentru dezvoltare. Fondurile destinate pentru conservarea biodiversității sunt incluse în linia bugetară generală pentru mediu. Ele sunt frecvent utilizate în alte scopuri. Mai mult decât atât, deciziile sunt, de obicei, luate de către, împreună cu sau între miniștrii, fără implicarea comitetelor interministeriale permanente.

II. Principii și strategii în domeniul silvic și cinegetic utilizate pentru conservarea ursului brun

Setul de măsuri, urmărește ca amenajamentele silvice să fie avizate doar dacă respectă principiile privind conservarea diversității biologice și în special a speciei urs brun și dacă intensitatea cu care sunt planificate activitățile de exploatare a masei lemnoase nu duc la o epuizare ori degradare a resurselor și habitatelor naturale din respectivul areal.

În zonele cu situații conflictuale la nivelul ariei proiectului se va urmări asigurarea unui nivel de exploatare a produselor forestiere principale și secundare, fără deteriorarea echilibrelor locale și regionale.

Setul de măsuri cu aplicabilitate în amenajarea pădurilor prevede dispoziții speciale de conducere a arboretelor favorabile ursului brun în zonele unde se înregistrează conflicte, solicitându-se modificarea amenajamentelor dacă este cazul, în așa fel încât să permită menținerea efectivelor de urs brun în habitat, fără apariția conflictelor.

a. Principii în amenajarea pădurilor pentru conservarea ursului brun în siturile Natura 2000

Conform principiilor și legislației naționale și europene, în siturile Natura 2000 primează obiectivele de conservare a biodiversității – asigurarea stării de conservare favorabile pentru habitate/specii. Nefiind interzisă gestionarea resurselor forestiere și cinegetice, se impune ca planurile și activitățile specifice să nu aducă atingere obiectivelor de conservare.

În amenajarea și managementul acestor păduri trebuie să primeze obiectivul/principiul conservării biodiversității, iar acest principiu trebuie să fie clar formulat în noua strategie forestieră națională, similar modului de abordare în strategia europeană.

De asemenea, principiul trebuie să se reflecte în prevederi clare în Normele tehnice pentru amenajarea și managementul pădurilor din situri Natura 2000.

În prezent, pădurile din siturile Natura 2000 care nu sunt incluse în alte forme de protecție (parcuri naționale, naturale?, rezervații) sunt încadrate în grupa I funcțională (păduri cu funcții speciale de protecție), tipul funcțional IV, categoria ‘n’, ‘m’ sau ‘p’ (în propunerea de NT 2015). Această încadrare nu conduce însă, în practică, la nici o diferențiere față de amenajarea / managementul pădurilor din grupa II funcțională.

În acest context este de amintit și argumentul folosit frecvent în combaterea necesității unui management care să-și asume ca obiectiv principal conservarea biodiversității. Acesta este acela că tocmai managementul forestier a dus la menținerea / conservarea unor valori naturale / de biodiversitate care au justificat desemnarea siturilor Natura 2000 și că însăși continuarea abordării și practicilor curente ar fi o garanție pentru menținerea / atingerea obiectivelor de conservare a biodiversității.

Din această perspectivă, trebuie puse în discuție următoarele aspecte:

Multe dintre valorile naturale (specii/habitate) nu au fost/sunt identificate ca atare de managementul silvic (nici măcar anumite habitate Natura 2000 nu sunt tratate ca unități de amenajare distincte), deci nu sunt un obiectiv direct / specific al managementului silvic;

Amenajarea pădurilor nu pleacă, în realitate, de la inventarii sau studii biologice, deci sunt puține situații în care încadrarea / măsurile prevăzute de proiectant și exploatarea ulterioară sunt adaptate unor obiective de conservare a biodiversității specifice (s-ar putea da ca exemplu

doar identificarea unor zone de bârloage urs).

Pentru siturile Natura 2000, aceste considerente pot avea semnificații aparte:

- Încercarea de a regla pădurile din fiecare unitate de administrare din sit după criteriul normalizării claselor de vârstă ar putea genera un conflict cu obiectivele de desemnare / conservare, atunci când, din punct de vedere silvicultural categoria arboretelor exploatabile (și preexploatabile) este excedentară.
- Firesc, intervenția silviculturală permite doar trecerea de la vârsta curentă la clasa de vârstă I.
- Pe de altă parte, din punct de vedere ecologic, arboretele cele mai valoroase sunt cele mature/bătrâne iar tocmai ponderea mare a acestor păduri ar fi putut fi un element care le-a diferențiat de alte păduri și a fundamentat includerea lor în situri Natura 2000.
- Prin urmare, aplicarea abordării silviculturale în privința reducerii excedentului va reprezenta un demers cu posibil impact semnificativ asupra obiectivelor de conservare.
- Trebuie menționat și faptul că non-intervenția nu este o soluție pe termen lung în Natura 2000 unde se acceptă o dinamică a stării pădurii care să includă și managementului activ.
- Sustenabilitatea managementului pădurii ar trebui evaluată la nivel de sit (o suprafață mare ar fi mai relevantă pentru acest obiectiv), dar și de proprietar este important ca pădurea să genereze venituri economice echitabile și constante pentru toți proprietarii din sit. În acest context este esențială contribuția unui mecanism de compensare a restricțiilor / pierderilor de natură economic impus de diferitele măsuri de conservare.

Măsuri care țin cont atât de realitățile socio-economice cât și de dezideratele conservării biodiversității:

- fie să se revină la amenajarea pădurii pe suprafețe relevante și pe principii unitare, indiferent de regimul de proprietate, care ar asigura o stabilitate în dinamica structurii fondului orestier;
- fie ca stabilirea posibilității în arii protejate să se facă pornind de la alte deziderate – acela al gestionării pădurii ca ecosistem stabil care să conserve biodiversitatea și să asigure servicii ecosistemice și, doar în subsidiar, recoltă de masă lemnoasă, așa cum de altfel este și din definiția pădurilor din grupa I funcțională – respectiv adoptarea posibilității la nivelul creșterii pădurii (pe formațiunii forestiere) ca măsură de asigurare a sustenabilității managementului silvic.

Se va ține cont de spiritul principiului precauției intervențiilor în situri Natura 2000.

În situațiile în care pădurea este devitalizată, destructurată, o recoltă mai mare decât creșterea pădurii se poate justifica doar ca măsură de reconstrucție ecologică, iar surplusul de recoltă ar trebui distribuit fracționat pe decenii, cu obligativitatea evaluării impactului de mediu după aplicarea fiecărui plan de amenajare. *În acest sens, este importantă și elaborarea unei metode de calcul a posibilității după starea pădurii.*

Trebuie analizate situațiile în care pădurea supusă amenajării este inclusă doar parțial într-un sit Natura 2000 sau pădurea amenajată (sau nu) are o suprafață sub 300 – 400 hectare.

Dezideratul managementului forestier a pădurilor de grupa I din situri Natura 2000 ar trebui să fie acela al atingerii obiectivelor de conservare și asigurarea serviciilor ecosistemice, inclusiv cele culturale (cu precădere pentru comunitățile locale) precum și a unei producții sustenabile de lemn și produse accesorii ale pădurii (altele decât cele care sunt considerate servicii ecosistemice – de exemplu resursele cinegetice).

Principial, acest obiectiv poate fi privit ca fiind un deziderat. Operațional, obiectivului general i se pot atribui o serie de obiective care sunt îndeplinite atunci când gospodărirea pădurii imită procesele naturale și recolta de masă lemnoasă și alte produse reprezintă un surplus care, prin extragerea din ecosistem nu conduce la destabilizarea acestuia.

Aceste obiective ar trebui să elimine următoarele probleme specifice:

- Uniformizarea vârstelor la nivel de bazine
- Pierderea arboretelor în fază de climax
- Exploatarea arboretelor la vârste mai mici decât cele de protecție
- Pierderea structurii multietajate la nivel de arboret
- Diminuarea diversității compoziționale – specii edificatoare și de amestec locale
- Pierderea sau degradarea elementelor importante pt. biodiversitate – lemn mort, pre-existenți, micro-stațiuni, cursuri de apă
- Fragmentarea habitatelor forestiere (și ca areal pentru specii)
- Pierderea coridoarelor de dispersie pentru diverse specii
- Perturbarea prin exploatare și activități conexe

b. Prevederi teoretice ale strategiei cinegetice în relație cu ariile naturale protejate și cu dezvoltarea durabilă sunt următoarele:

- Realizarea unor studii de amenajare cinegetică a fondurilor de vânătoare care să includă cerințele de conservare a biodiversității (în ariile protejate sau în afara ariilor protejate) și care să fie incluse în planurile de management ale ariilor protejate respective.
- Crearea unui cadru organizat pentru consultări periodice între vânători, administrații și custozi ai ariilor protejate, precum și ONG - uri de mediu, în vederea conștientizării și asigurării transparenței.
- Implicarea specialiștilor din domeniul cinegetic în identificarea, desemnarea și managementul siturilor Natura 2000 pentru speciile de interes cinegetic din Directivele Păsări și Habitate.
- Identificarea, cartarea și includerea culoarelor de deplasare a speciilor de interes cinegetic în planurile de amenajare a teritoriului și de dezvoltare a infrastructurii.
- Corelarea studiului de amenajare cinegetică a fondurilor de vânătoare cu biodiversitatea existentă și cu managementul ariilor protejate

3.1. Îmbunătățirea și diversificarea ofertei trofice favorabile hrănirii naturale a ursului

Dependente de existența unor surse de hrană de origine animală sau vegetală, comunitățile tradiționale din România au utilizat masiv resursele oferite de ecosistemele naturale învecinate așezărilor rurale. Perpetuată până în prezent, fie ca necesitate de hrană, fie ca hobby, vânatoarea este astăzi una dintre cele mai controversate subiecte, dezbătute intens între diferite grupuri de factori interesați.

Măsuri concrete

a) Multiplicarea mușuroaielor de furnici - Furnicile și ouăle acestora constituie o sursă foarte importantă de hrană și proteine în dieta ursului. Aceasta sursă de hrană este folosită în principal de urșii tineri, ea fiind una dintre cele mai ușoare metode de procurare a proteinei animale.

În zona sitului s-au observat foarte multe furnicare frecventate de către urși, cea mai intensă activitate observându-se în primăvară, când urșii părăsesc bârloagele. În această perioadă furnicările sunt prădate de urșii din toate clasele de vârstă.

Prin înmulțirea furnicilor și colonizarea lor pe terenuri din fondul forestier destinate culturii hranei pentru vânat, enclave, liziera pădurii din apropierea zonele de conflict, se urmărește atragerea și menținerea urșilor în habitatul lor natural, cât mai departe de zonele urbanizate.

Procedeul folosit pentru înmulțirea furnicilor este acela de segmentare a furnicurelor bine dezvoltate și mutarea unei părți a acestora în locul propus colonizării.

Viabilitatea noului cuib artificial depinde de numărul reginelor transmutate (între 20-100 de bucăți) și se asigură prin mutarea a circa ½ din furnicar. Pentru capturarea reginelor trebuie ales momentul activității maxime în perioada de împerechere și momentul optim din zi când exemplarele sexuate aripate ies deasupra cuibului.

Perioada de împerechere are loc la o temperatură medie de 18 g C, în intervalul 20 aprilie - 20 mai. Momentul optim din zi pentru însoțire este cuprins între orele 10-15, când temperatura este cuprinsă între 12-20 g C.

Transportul materialului cu furnici se realizează în recipiente închise, cu o capacitate cuprinsă între 30-50 l, care permit o ventilație bună.

Locurile de colonizare sunt poienile, enclavele și liziera pădurii.

Cuiburile noi se așează lângă cioate vechi, iar în lipsa acestora, dacă este necesar, se aduc cioate din alte părți și se îngroapă. Alegerea locurilor de colonizare va ține cont de necesitatea ca mușuroiul să fie plasat într-un loc luminos și uscat, astfel încât pe timp ploios apa să nu stagneze în jurul cuibului. Pentru evitarea umbririi se va curăța locul de vegetație, iar solul se va mărunți în jurul cioatei pe o rază de 1 m, pe o adâncime de 25 cm.

Pentru protecția cuiburilor proaspăt mutate se confecționează un gard construit din plasă de sârmă pe un schelet de lemn, care se va îndepărta atunci când se constată faptul că mușuroiul este suficient de dezvoltat pentru ca viabilitatea să fie asigurată.

Ațiunea necesită în prealabil identificarea cu precizie, în teren, a zonelor care se pretează populării cu furnici și a zonelor care oferă posibilitatea recoltării insectelor.

b) Înființarea unor suprafețe de cultură cinegetică și promovarea prin lucrări silvice a speciilor vegetale preferate de urs.

Înființarea unor suprafețe de cultură cinegetică în zonele de conflict, trebuie să țină cont de distanța acestora față de zonele de conflict, astfel încât eficacitatea acțiunii să fie maximă.

Speciile de arbori și arbuști fructiferi alese pentru plantat sunt: mărul pădureț (*Malus silvestris*), părul pădureț (*Pirus piraster*), păducel (*Crataegus monogyna*), corcodușul (*Prunus cerasifera*), scorușul (*Sorbus aucuparia*), cătina albă și roșie (*Hippophae rhamnoides*), prunul (*Prunus domestica*), murul (*Rubus fruticosus*), zmeurul (*Rubus idaeus*). Nu se vor utiliza puietți ameliorați prin altoire.

Plantarea materialului săditor se realizează după formulele stabilite, respectând viteza de creștere și temperamentul fiecărei specii. În funcție de mărimea suprafeței și specificul stațional, cele trei formule de plantare stabilite sunt:

1. 2MA 2PRU 2PR 2CD 1L 1SR, pentru suprafețe mai mari de 1ha s-a ales formula
2. 2MA 3SR 2L 1PRU 2CD și 3. 2PRU 2CD 2DE 2L 2K, pentru suprafețe mai mici de 0.5 ha

Intercalat în formula de plantare pot fi inserați și alți arbuști fructiferi cum ar fi zmeurul și murul unde MA= măr, PR= păr, PRU = prun, SR = scoruș, CD = corcoduș, L= păducel, K = măceș, DE = cătina roșie și albă. S-a stabilit să se planteze un număr de 1000 puietți la hectar, necesarul total de material săditor fiind de 25000 puietți. Necesarul pe specii este: 3500 măr, 4000 prun, 4000 corcoduș, 5000 scoruș, 1500 păr, 2500 păducel, 2500 măceș, 2000 cătină, la care se adaugă 10000 butași de zmeur și mur.

Plantarea puietților se efectuează în gropi cu dimensiunea : 60/80/40 cm. Ulterior plantării puietului se fixează pichetul (țărușul) iar acolo unde este necesar, puietul va fi fixat de acesta. Se utilizează materiale de protecție și substanțe repelente pentru puietii proaspăt plantați. Confecționarea pichetilor se executa din materialul lemnos aflat în imediata apropiere a suprafeței de plantat.

De asemenea unde este posibil și necesar se vor executa semănături directe cu semințe ale speciilor care se pretează la acest procedeu.

Anterior operației de plantare se va efectua pichetarea terenului. Puietii vor fi achiziționați de la pepiniere specializate.

Pentru **promovarea prin lucrări silvice a speciilor vegetale preferate de urs** se vor identifica parcelele de pădure în a căror compoziție se regăsesc specii fructifere (cireș pășăresc, măr pădureț, păr pădureț, corcoduș, etc), pe teritoriul ariilor protejate. În aceste suprafețe, odată cu realizarea activității de amenajare a pădurilor se vor prevedea lucrări de punere în valoare a speciilor de arbori care vin în sprijinul speciei vizate de proiect, prin îmbogățirea ofertei trofice.

3.2. Menținerea unor păduri care să ofere condiții de liniște hrană și adăpost pentru specia urs brun și pentru alte specii de faună cinegetică

Particularizând Principiile și Orientările privind Utilizarea Durabilă a Biodiversității stabilite la Addis Abeba, la utilizarea resursei reprezentate de fauna sălbatică (inclusiv cea de interes cinegetic), la nivel European Carta privind Vânătoarea și Biodiversitatea (asumată în anul 2007), dezvoltată îndeosebi pentru consolidarea eforturilor comune ale grupurilor implicate în managementul faunei, propune un număr de 12 principii, destinate îmbunătățirii conservării biodiversității și promovării unei utilizări durabile ale faunei sălbatice:

- Favorizarea guvernantei pe mai multe niveluri, pentru maximizarea beneficiilor pentru conservare și societate;
- Regulamentele trebuie să fie înțelese și respectate;
- Recolta trebuie să fie sustenabilă din punct de vedere ecologic;
- Menținerea populațiilor sălbatice din speciile indigene ca rezervoare de gene;
- Menținerea unui mediu care susține populații sănătoase și robuste de specii de interes cinegetic;
- Încurajarea practicilor ce oferă stimulente pentru conservare;
- Recolta este utilizată în mod adecvat și pierderile inutile sunt evitate;
- Întărirea implicării actorilor locali și a tragerii la răspundere;
- Competența și responsabilitatea sunt de dorit în rândul utilizatorilor de resurse;
- Minimizarea suferinței animalelor;
- Încurajarea cooperării între părțile implicate în gestionarea speciilor de interes cinegetic, a speciilor asociate și a habitatelor lor;
- Încurajarea acceptării de către public a utilizării durabile și a consumului, ca instrument de conservare.

Principiile din strategia cinegetică a României

- Vânatul este un bun public de interes național și internațional;
- Statul este administratorul fondului cinegetic național;
- Fondurile de vânătoare se constituie pe toate categoriile de terenuri, indiferent de proprietari și au următoarele suprafețe:
 - minim 5.000 ha la câmpie;
 - minim 7.000 ha la deal;
 - minim 10.000 ha la munte.
- Statul atribuie spre gestionare fondurile de vânătoare următoarelor categorii de gestionari:
 - organizații neguvernamentale, non-profit, constituite pe principiul liberei asocieri a vânătorilor, care au în obiectul de activitate gestionarea durabilă a fondului cinegetic și practicarea vânătorii;
 - administratorului pădurilor proprietate publică a statului;
 - administratorilor pădurilor proprietate publică a unităților administrativ teritoriale;
 - administratorilor pădurilor proprietate privată;
 - instituțiilor publice științifice care au ca obiect de activitate cercetarea științifică în domeniul cinegetic;
 - institutelor de învățământ care au ca specializare studiul vânatului și vânătoarea.

- Repartizarea unei părți însemnate din arenda fondurilor de vânatoare atribuite prin licitație publică, proprietarilor de terenuri;
- Acordarea de despăgubiri în mod echitabil și operativ pentru pagubele produse de vânat;
- Subordonarea vânătorii scopului conservării biodiversității faunei sălbatice și menținerii echilibrului ecologic;
- Organizarea și desfășurarea activității cinegetice în acord cu convențiile internaționale de protecție a faunei sălbatice, la care România este parte sau a aderat;
- Respectarea legii și ordinii în activitatea cinegetică;
- Promovarea și respectarea competenței la orice nivel de organizare cinegetică.

Ținând cont de principiile utilizării durabile a biodiversității și principiile din strategia cinegetică din România, echipa proiectului a identificat principalele măsuri concrete ce se pot aplica în managementul forestier, care să îmbine necesitățile de conservare și exploatare durabilă a resursei forestiere.

Măsuri concrete aplicate în managementul forestier

- Menținerea sau dezvoltarea unor păduri cu o compoziție diversă, cu specii adaptate la condițiile locale, în care sunt promovate și conduse la vârste optime speciile edificatoare pentru habitatele forestiere
- Reglementarea conducerii arboretelor în crâng (raportat la regenerarea unor specii alohtone/potențial invazive – ex. salcâmul, și la nevoile factorilor interesați / comunităților locale). Neconstituirea în SUP Q a arboretelor cu specii alohtone în situri Natura 2000.
 - Asigurarea regenerării unor arborete cât mai complexe din punct de vedere compozițional, adaptate micro-stațional, cu vitalitate ridicată și stabile
 - Tăierile de igienă vor urmări asigurarea unei stări fitosanitare corespunzătoare a arboretelor, prin extragerea arborilor uscați sau în curs de uscare, căzuți, ruți și doborâți de vânt și zăpadă, puternic atacați de insecte, precum și a arborilor cursă și de control folosiți la protecția pădurilor, fără ca prin aceste lucrări să se restrângă biodiversitatea pădurilor: Tăierile de igienă vor fi limitate la maxim astfel încât să nu se elimine arborii importanți pentru biodiversitate, cei care asigură cantitatea de lemn mort în arboret precum și diversitatea specific, genotipică și fenotipică.
- Asigurarea conectivității structurale și funcționale a ecosistemului forestier prin:
 - Interzicerea fragmentării fondului forestier prin scoaterea nejustificată de suprafețe din fond forestier
 - Includerea în fond forestier a tuturor terenurilor care îndeplinesc condițiile legale.
 - Planificarea deschiderii de drumuri forestiere și tehnologice să se facă la nivel de bazin, în baza unui proiect tehnic care să obțină avizul de mediu prealabil.
 - Reglementarea situațiilor în care este permisă deschiderea de linii somiere.
 - Conducerea arboretelor din cadrul micro-coridoarelor în regim natural (conservare – SUP M). *Atribuirea unei categorii funcționale distincte.*
- Limitarea perturbării în fondul forestier prin lucrări de management
 - Se va asigura un minim din suprafața fiecărui bazin (20%) în care nu se vor planifica lucrări în deceniu, în funcție de obiectivele specifice de conservare.
 - Stabilirea unui interval minim între tăierile tratamentelor progresive/sucecive.
 - Se va respecta periodicitatea lucrărilor / intervențiilor prevăzute în amenajament.
 - Se va minimiza / evita intervenția cu lucrări de igienă și tăieri accidentale în perioada dintre finalizarea răriturilor și prima tăiere de regenerare.

- Se va minimiza / evita intervenția cu lucrări de igienă și tăieri accidentale în perioada dintre tăierile de regenerare.
- Se vor minimiza / evita intervențiilor în arboretele încadrate în SUP M și în zonele din suprafața arboretelor din SUP A cu pante mai mari de 35°, cu stâncării, grohotișuri sau situate pe malurile râurilor.

Dacă se impun, tăierile de conservare se vor face la intervale nu mai mici de 7 – 10 ani pentru a nu strica echilibrul ecologic al arboretelor respective, iar înlăturarea treptată a elementelor necorespunzătoare din vechiul arboret se va face numai pe măsura preluării de către noua generație a funcțiilor de protecție.

IV. CONCLUZII

Pentru a sta la baza propunerii un act normativ care să își propune realizarea unui set de măsuri cu aplicabilitate în amenajarea pădurilor care să prevadă dispoziții speciale de conducere a arboretelor favorabile ursului în zonele unde se înregistrează conflicte s-a realizat acest prim set de măsuri silvotehnice.

Pentru a aplica măsurile adoptate prin act normativ se va solicita modificarea amenajamentelor dacă este cazul, în așa fel încât să permită menținerea efectivilor de urs în habitat, fără apariția conflictelor. În momentul de față, amenajamentul silvic cuprinde măsurile de management care se aplică asupra vegetației forestiere, iar din cauza faptului că rațiunile economice de management silvic primează, fauna este de cele mai multe ori ignorată.

Multiplicarea mușuroaielor reprezintă o metodă foarte valoroasă de îmbogățire a ofertei trofice, prin aportul proteic extraordinar oferit de ouăle și larvele prezente în furnicar.

Înființarea suprafețelor de cultură cinegetică este oportună mai ales în zonele unde presiunea antropică s-a accentuat iar posibilitatea restabilirii echilibrului este dificilă sau practic ireversibilă.

Măsurile propuse la nivel de proiect pe lângă valoarea practică poate servi ca model în compararea și interpretarea efectelor acestui tip de aplicație iar în cazul obținerii unor rezultate pozitive, extinderea la scară națională.

Data: 01.09.2021

Realizat

Ionuț IONESCU

